

Uroczystości związane z 80. rocznicą wybuchu II wojny światowej.

W dniu 2 września 2019 r. na Placu im. pchor. Tadeusza Starca w Dobiegniewie odbyły się uroczystości związane z 80 rocznicą wybuchu II wojny światowej. Szczegółowa relacja z obchodów zamieszczona jest na portalu Urzędu Miasta i Gminy Dobiegniew.

Orędzie do uczniów, przygotowane przez Prezesa Stowarzyszenia Woldenberczyków, który nie mógł osobiście uczestniczyć w uroczystości, odczytała Pani Burmistrz, a jednocześnie wiceprezesa naszego Stowarzyszenia Sylwia Łażniewska. Jest ono rozwinięciem zamieszczonego na naszej stronie przesłania. Poniżej jego treść:

Drodzy Uczniowie!

80 lat temu, o godzinie 4:45 rano dnia 1 września 1939 roku salwy z dział niemieckiego pancernika Schleswig Holstein, wymierzone w Westerplatte, rozpoczęły najkrwawszy konflikt zbrojny w dziejach ludzkości, którego pierwszą areną stała się Polska. Dokładnie o tej samej godzinie zostaje zaatakowana Poczta Gdańska. Płonąc, kapitułuje po 14 godzinach dramatycznej obrony. 7 września pada odcięte od odsieczy Westerplatte. Osamotniona przez państwa sojusznicze Polska przyjmuje od zachodu i północy uderzenie najsilniejszej armii Europy. Po 16 dniach bitew na wykrwawione walkami oddziały polskie spada od wschodu atak 600-tysięcznej Armii Czerwonej. 28 września kapitułuje Warszawa masakrowana nalotami dywanowymi. Tego samego dnia agresorzy „Traktatem o granicach i przyjaźni III Rzesza - ZSRR” wykreślają Polskę z mapy Europy. Walki trwają do 6 października, kiedy po ostatniej batalii kampanii – bitwie pod Kockiem – składają broń polskie oddziały Samodzielnej Grupy Operacyjnej Polesie. Nie ma aktu kapitulacji, bo nie było oficjalnych wypowiedzeń wojny.

Do niewoli niemieckiej dostaje się około 400 tysięcy żołnierzy polskich, w tym ok. 19 tysięcy oficerów. Około 230 tysięcy żołnierzy trafia do niewoli sowieckiej, w tym także kilkanaście tysięcy oficerów. Tych nie zobaczą już nigdy Ich rodziny.

Niemcy zakładają dla wziętych do niewoli polskich oficerów 23 obozy – oflagi (Offizierslagern für kriegsgefangene Offiziere). W ciągu kilku lat wojny Niemcy będą zmniejszać liczbę obozów, koncentrując jeńców tak, że w roku 1944 funkcjonowały 4 duże oflagi. Największym z nich był Oflag II C Woldenberg w dzisiejszym Dobiegniewie.

Pierwsi oficerowie docierają do Oflagu II C w maju 1940 roku. Rozpoczyna się trwająca 5 lat epopeja jeniecka – dramatyczna i fascynująca jednocześnie, gdy 6700 młodych, wykształconych mężczyzn zostaje stłoczonych i izolowanych za drutami bez obowiązku pracy, w założeniu skazanych na bezczynność i degenerację.

To, co wydarzyło się później, fascynuje do dzisiaj historyków, socjologów i nas – potomków tamtych oficerów. Wystarczy powiedzieć, że po wojnie Oflag II C nazwano największą polską szkołą okresu okupacji. Trzeba pamiętać, że natychmiast po wkroczeniu

Niemców na ziemi polskie placówki oświatowe kierowane przez Polaków zostały zamknięte. Jak głosili hitlerowscy ideolodzy: „Polskich szkół nie będzie już w przyszłości na polskich obszarach. W ogólności będą istnieć tylko niemieckie szkoły, oczywiście z odpowiednią podkreśloną narodowo-socjalistyczną nauką. Polacy i niedostatecznie jeszcze zniemczeni członkowie niemiecko-polskich warstw pośrednich nie mogą studiować na niemieckich uniwersytetach i w szkołach zawodowych, jak również uczęszczać do szkół średnich i wyższych. Dzieci z tych warstw będą dopiero wtedy dopuszczone, gdy staną się członkami młodzieży hitlerowskiej (Hitler Jugend) i zostaną przez nią zgłoszone”.

Jednocześnie rozpoczęto fizyczne wyniszczanie polskich nauczycieli, w tym kadr naukowych szkół wyższych. Tymczasem w Oflagu II C najliczniejszą grupę zawodową stanowili nauczyciele różnych szczebli, którym paradoksalnie izolacja zapewniła ochronę przed eksterminacją. Ich edukacyjna praca w obozie sprawiła, że w momencie wyzwolenia obóz opuściło kilka tysięcy znakomicie przygotowanych do różnych zawodów specjalistów wysokiej klasy, bezcennych dla wyniszczonego okupacją społeczeństwa polskiego, które straciło ok. 6 milionów swoich obywateli.

Ta największa polska szkoła, w najbardziej dramatycznym okresie naszej historii, Drodzy Uczniowie, znajdowała się tutaj, w Waszym Dobiegniewie. Podtrzymywanie pamięci o wydarzeniach sprzed 80 lat, widzianych przez pryzmat doli jenieckiej, to nasz wspólny cel i wspólny obowiązek. Bardzo się cieszymy, że możemy dzielić się nimi z Wami.

*Wiesław Dembek
prezes Stowarzyszenia Woldenberczyków
syn Jeńca Oflagu II C*